

TITO — POLJOPRIVREDA

Pomoć u hrani

Treba se pobrinuti već sada i naći načina kako da se pomogne našim seljacima na oslobođenoj teritoriji sjemenom i radnom snagom, da bi se zasijalo što više zemlje. Pored toga, treba tražiti nove izvore snabdijevanja, jer se rat, već tri godine, vodi uglavnom na teret najsiromašnijeg dijela našega naroda u najpasivnijim krajevima, koji nije više kadar ni da prehranjuje samoga sebe. Ti izvori, razumije se, mogli bi doći samo iz inostranstva. Savezničke zemlje su obećale da nam daju takvu pomoć. Ali Nacionalni komitet mora poduzeti organizacione mjere, da bi se ta pomoć brzo i pravilno raspodijelila, čim budu stvorene mogućnosti da ona dođe. Treba prikupiti statističke podatke o stanju pojedinih porodica, o broju grla stoke, o količini zasijane zemlje, o broju duša kojima treba puna, ili djelomična pomoć, itd.

(Iz članka »Značaj odluka AVNOJ-a za dalji razvoj naše borbe i stvaranje federativne državne zajednice«, Nova Jugoslavija, 4. ožujka 1944)

* * *

Agrarna reforma

Poslije rata mi smo izvršili agrarnu reformu. Na osnovu te agrarne reforme dobili smo — što konfiskovano od folksdojčera, što od narodnih neprijatelja i inače agrarnom reformom oko 1,556.000 hektara obradive površine. Mi smo imali u Lici i u Srbiji, u pasivnim krajevima u Hrvatskoj, u Dalmaciji i Bosni naročito, mnogo ljudi koji nisu imali ničega ni zemlje niti čega drugog. Mi smo tu zemlju dali u prvom redu kolonistima koje smo odande odveli u Vojvodinu. Oko 797.000 hektara smo podijelili, a ostalo je dato državnim poljoprivrednim dobrima ili šumskim gazdinstvima. Ta prva agrarna reforma omogućila je da damo najnužnije onima koji su bili bez zemlje.

(Iz govora na zboru u Rumi, 27. rujna 1953)

* * *

Ciljevi u poljoprivredi

Pitanje: Naš je cilj da završimo ovaj Petogodišnji plan kao bazu industrijalizacije, stvorimo sredstva za široku potrošnju, onoliko koliko je to moguće i u onim granama za koje imamo sirovine.

Iznosimo nekoliko izjava koje je drug TITO davao o poljoprivredi u toku narodnooslobodilačkog rata i poslije oslobođenja.

Za tisak priredio Mateško BUCAN

Ali to ne znači da mi mislimo da budemo autarkijska država. Mi mislimo da surađujemo s drugim državama, da izvozimo ono što njima treba a da uvozimo ono što je nama potrebno. Mi sada pristupamo pomaganju razvoja poljoprivrede, zadruga, i seljačkih gazdinstava uopšte. Poljoprivredna obrada u našoj zemlji je ekstenzivna i na niskom nivou. Mogli ste vidjeti na svom putu da se u mnogim našim krajevima zemlja obrađuje slabo. Zato nama treba mehanizacije, hemijskih sredstava za đubrenje, i drugo što je potrebno da se obrada zemlje podigne na viši stepen. . . Kod nas se, kao što sam već rekao, mijenja socijalna struktura i sve više ljudi odlazi sa sela u fabrike. Mi zbog toga moramo da podignemo način obrade zemlje na viši nivo, tako da naša poljoprivreda bude intenzivna, da sa manje zemlje i manje ljudskog rada dobijemo veće prinose žita i drugih poljoprivrednih proizvoda.

(Iz govora s grupom američkih javnih radnika, Zagreb, 28. srpnja 1952)

* * *

Rezultati u poljoprivredi

O rezultatima u proizvodnji pšenice i kukuruza ne bih htio da govorim, jer oni me iznenađuju. Otkako se borimo za intenzivniju proizvodnju pšenice i kukuruza, ja pratim te rezultate i poznajem ih. Ali, mogu da kažem da sam naročito impresioniran činjenicom da su naši ljudi već shvatili da je borba za intenzivniju proizvodnju neophodna za našu zemlju. Visoki prinosi nisu više eksperiment, nego praksa koja je dobila priličan zamah. . . Gledajući visokomliječne krave raznih rasa, veoma sam se obradovao kad sam primijetio, i čuo od naših stručnjaka, da naši ljudi sada smjelije pristupaju selekciji. Bilo bi i pogrešno da samo uvozimo rasnu stoku, a da selekcijom u našoj zemlji također ne dolazimo do kvalitetnih grla. . . Bio sam zadovoljan gledajući i naša poljoprivredna tehnička sredstva, ne samo zato što smo prešli na serijsku proizvodnju mašina na osnovu kupljenih licenci, već i zbog sopstvenih izuma koje primjenjujemo.

(Iz izjave predstavnicima štampe na Međunarodnom sajmu poljoprivrede u Novom Sadu, 30. travnja 1959)

* * *

Društvena poljoprivreda i pošumljavanje

Pored privatnog postoji i socijalistički sektor na selu. To su poljoprivredne zadruge i poljoprivredna državna dobra. A program naše politike na selu je: brzo podizanje poljoprivredne proizvodnje i njena socijalistička rekonstrukcija, što su dvije strane jednog te istog procesa. Jačanje socijalističkog sektora, bitno povećanje ulaganja cijele društvene zajednice u socijalistički sektor i u poljoprivredu kao cjelinu, već je kod nas dalo vrlo ozbiljne rezultate koji nas ohrabruju da smo na ispravnom putu. Razvoj dobrovoljne socijalističke kooperacije na selu u raznim formama u stalnom

je porastu, sitnosopstvenička stihija i njen pritisak u stalnom je padu — i privatna svojina nad parčetom zemlje kod nas već nije danas ono što je ta svojina značila u klasičnom obliku, ili čak prije nekoliko godina.

(Iz govora na Univerzitetu u Bandungu, 28. prosinca 1958)

* * *

Društveni sektor

Poljoprivredna proizvodnja je udvostručena, a po poljoprivrednom stanovniku gotovo utrostručena, ako se ima u vidu osjetno smanjenje poljoprivrednog stanovništva. Presudan uticaj na razvitak naše poljoprivrede imala su i imaju poljoprivredna dobra, društveni sektor, koji danas na 15 odsto obradivih površina daje blizu polovine, odnosno zajedno sa kooperacijom oko dvije trećine tržišnih viškova poljoprivrednih proizvoda. Mnoga naša poljoprivredna dobra stoje visoko na svjetskoj rang listi po nivou organizacije, primijenjenoj tehnologiji i ukupnim rezultatima.

(Iz referata na X kongresu SKJ, u Beogradu 27. svibnja 1974)

* * *

Savez radnika i seljaka

Jedna od karakteristika sadašnjih kretanja je i ostvarivanje sve tješnjeg saveza radnika i seljaka, na osnovu udruživanja rada i sredstava. Individualni poljoprivredni proizvođači sve više sagledavaju da je udruživanje rada u njihovom interesu i da je njihova bolja sutrašnjica neraskidivo povezana sa razvojem socijalističkih samoupravnih odnosa. Na selu je, inače, ostvaren značajan društveni i materijalni napredak i porast životnog standarda, što se ogleda i u pozitivnom političkom raspoloženju seljaštva i njegovoj podršci našoj ukupnoj politici. To je najbolja garancija da ćemo sa uspjehom savladivati probleme koji proizlaze iz dubokih promjena na selu i da će se nastaviti njegov socijalistički preobražaj.

(Iz govora na Skupštini SFRJ, Beograd 26. studenoga 1976)

* * *

Uloga poljoprivrednih stručnjaka

Povodom toga želio bih i sam da ukažem, da u sprovođenju naše politike u oblasti poljoprivrede smatram izuzetno važnom ulogu poljoprivrednih stručnjaka, koji, uz ostale uslove koje zajednica obezbjeđuje, treba svojim trudom, zalaganjem i sa punim povjerenjem u neograničene mogućnosti proizvodnje u poljoprivredi, da doprinesu modernizaciji i unapređenju naše poljoprivrede, a time i povećanju prinosa i ukupne poljoprivredne proizvodnje. Značaj i obim zadataka čije izvršenje treba da uzmu na sebe poljoprivredni stručnjaci proizlaze iz činjenice da u procesu unapređivanja poljoprivrede

treba, pored ostalog, savladivati i naslijeđenu zaostalost i primitivna shvaćanja velikog broja naših poljoprivrednih proizvođača. Njima poljoprivredni stručnjaci treba riječju i djelom da pomognu u osposobljavanju za savremeni način obrade i u primjeni modernih agrotehničkih sredstava, kao što, na drugoj strani, moraju uopšte pružati svoju pomoć u proširenju i unapređivanju raznih poljoprivrednih službi.

(Iz Pisma I kongresu poljoprivrednih inženjera i tehničara Jugoslavije u Beogradu, 19. studenoga 1957)

* * *

Korist od nauke

U oblasti poljoprivrede mi smo ostvarili velike rezultate i uvrstili se među najnaprednije zemlje u tom pogledu. Treba naročito nastaviti sa naporima da se što više razvije saradnja između društvenog i privatnog individualnog sektora kako bi se ovaj posljednji sve više razvijao u socijalističkom smjeru.

Naše mogućnosti u poljoprivredi su još mnogo veće, ali je neophodno više koristiti dostignuća nauke. Meni se čini da i ovdje u Makedoniji ima dosta mršave zemlje, pa bi nauka trebala da kaže koje kulture u tim uslovima mogu najbolje uspijevati.

(Iz razgovora s rukovodećim aktivom SR Makedonije o aktualnim pitanjima društveno-ekonomskog i društveno-političkog razvoja SR Makedonije, u Skoplju 6. listopada 1978)

* * *

Pomoć zemljama u razvoju

U proteklih dvadeset godina u svijetu je došlo do krupnih političkih promjena, i veliki broj novih nezavisnih zemalja stupio je na put progresivnog razvitka. U uslovima kad je svijet sve više zabrinut zbog daljeg povećanja razlika u privrednoj razvijenosti zemalja — FAO svojom aktivnošću zauzima istaknuto mjesto u opštim nastojanjima Ujedinjenih nacija da se unapredi međunarodna saradnja i stvore preduslovi za ubrzani razvitak zemalja u razvoju. Nesumljivo je da prevazilaženje sadašnjeg stanja i negativnog naslijeđa u svjetskoj privredi, i stvaranje uslova za brži napredak zemalja u razvoju, zahtijevaju široku međunarodnu akciju u kojoj FAO može i treba da ima značajnu ulogu. U toku svog djelovanja, Organizacija za ishranu i poljoprivredu je postala vrlo koristan instrument međunarodne aktivnosti, usmjerene u pravcu unapređenja poljoprivredne proizvodnje, borbe protiv gladi i nedovoljne ishranjenosti u svijetu, kao i razvijanja nužnih formi međunarodne tehničke suradnje u ovoj oblasti.

(Iz pisma FAO-u povodom dvadesete godišnjice, Beograd, 19. studenoga 1956)

* * *